

ΤΙΤΛΟΣ: ΠΩΣ ΝΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΕΤΕ ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΤΗΝ ΥΠΟΔΟΜΗ ΣΑΣ

1. Εισαγωγή

Η παρούσα κατευθυντήρια γραμμή αποσκοπεί στην αύξηση της ποιότητας των υπηρεσιών αγροτουρισμού που προσφέρονται από τους τοπικούς επιχειρηματίες και στο να καταστήσει τις αγροτικές περιοχές ελκυστικούς προορισμούς.

Απευθύνεται σε όλους εκείνους τους βασικούς παράγοντες στον αγροτουρισμό και στον τουρισμό υπαίθρου, ο οδηγός αποσκοπεί στη βελτίωση των δεξιοτήτων που απαιτούνται για τη δημιουργία, ατομικά και ως μέρος ενός δικτύου μιας αγροτουριστικής βιώσιμης επιχείρησης ούτως ώστε να προσελκύσει υπεύθυνους επισκέπτες και να ανταποκριθεί στην αυξανόμενη ζήτηση για μοναδικές και ελκυστικές εμπειρίες από τους ταξιδιώτες, με σεβασμό στην περιοχή και στους κατοίκους της και εκτίμηση στα τοπικά προϊόντα.

2. Βασικά στοιχεία

2.1 ΥΠΟΔΟΧΉ ΚΑΙ ΦΙΛΟΞΕΝΪΑ

Η λέξη αγροτουρισμός από μόνη της είναι αρκετή για να προκαλέσει βαθιά συναισθήματα στον καθένα μας, καθώς παραπέμπει στην επαφή με τη γη. Ο συνδυασμός γεωργίας και τουρισμού γοητεύει και θυμίζει τον παλιό τρόπο ζωής, τη γη και την επιθυμία για αρμονία και χαλάρωση που σήμερα, στην έντονη ζωή της πόλης, είναι δύσκολο να βρει κανείς.

Οι άνθρωποι αναζητούν όλο και περισσότερο διαμονή ή διακοπές που προσφέρουν άμεση επαφή με τη φύση, η οποία δυστυχώς έχει κάπως χαθεί, και κυρίως αναζητούν ιδιαίτερες εμπειρίες. Επιπλέον, υπάρχουν όλο και περισσότεροι λάτρεις του καλού φαγητού, που αναζητούν παραδοσιακά φαγητά και γεύσεις του παρελθόντος, συνδεδεμένες με τη ζεστασιά της οικογένειας.

Η επιλογή του αγροτουρισμού και της προσφοράς μιας πρωτότυπης, οικείας και αυθεντικής μορφής φιλοξενίας μπορεί πραγματικά να αποδειχθεί επιτυχή και πολύ κερδοφόρα, σήμερα περισσότερο από ποτέ.

Παλαιότερα αυτό το είδος διακοπών ενδιέφερε μία πολύ μικρή αγορά, λάτρεις των παραδόσεων και των γαστρονομικών και οινικών διαδρομών, σήμερα αφορά περισσότερα στρώματα του πληθυσμού, με κίνητρα την επαφή με τη φύση, το καλό φαγητό, την ηρεμία και τις γενικά χαμηλές τιμές.

2.2 ΠΑΡΟΧΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Όποιος παρέχει αγροτουριστικές δραστηριότητες πρέπει να είναι γεωργικός επιχειρηματίας, λαμβάνοντας υπόψη τη σύνδεση του αγροτουρισμού με τον τουρισμό υπαίθρου και τη διαφορετική ονομασία της δραστηριότητας ως agritourism, farm tourism, farm-based tourism. Προκειμένου να εξασφαλιστεί ένα υψηλό επίπεδο ποιότητας ο αγροτουρισμός μπορεί να παρέχει:

- ✓ διαμονή σε καταλύματα ή υπαίθριους χώρους που προορίζονται για κατασκηνωτές;

- ✓ παρέχουν γεύματα και ποτά, τα οποία αποτελούνται κυρίως από τα δικά τους προϊόντα και εκείνα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων της περιοχής, με προτίμηση σε τυπικά προϊόντα που χαρακτηρίζονται από τα σήματα DOP, IGP, IGT, DOC και DOCG ή περιλαμβάνονται στον εθνικό κατάλογο παραδοσιακών αγροδιατροφικών προϊόντων;
- ✓ διοργανώνουν γευσιγνωσίες αγροτικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της γευσιγνωσίας κρασιού, διοργανώνουν επίσης εκτός της ιδιοκτησίας του αγροκτήματος, ανάλογα με τη διαθεσιμότητα της επιχείρησης, δραστηριότητες αναψυχής και ψυχαγωγίας (πικνίκ κ.λπ.), επίσης μέσω συμφωνιών με τις τοπικές αρχές, με στόχο την ανάδειξη της περιοχής και της αγροτικής κληρονομιάς.

2.3 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ και ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

Τα κύρια χαρακτηριστικά των περιβαλλοντικά βιώσιμων επιχειρήσεων αγροτουρισμού είναι τα εξής:

- ✓ χαμηλή κατανάλωση ενέργειας. Για το σκοπό αυτό, η επιλογή του προσανατολισμού του καταλύματος είναι επίσης σημαντική, με προτιμώμενη θέση προς το νότο;
- ✓ χρήση λαμπτήρων LED που μπορούν να καταναλώνουν έως και 80% λιγότερη ενέργεια από τους παραδοσιακούς λαμπτήρες πυρακτώσεως;
- ✓ χαμηλή κατανάλωση νερού χάρη στη χρήση ορθολογικών τεχνικών άρδευσης του εδάφους που περιβάλλει τις εγκαταστάσεις φιλοξενίας;
- ✓ προσωπικό ευαισθητοποιημένο σε περιβαλλοντικά θέματα.
- ✓ κατανάλωση 0 χλμ. και γνήσια προϊόντα, όπως αυτά προέρχονται από την τοπική περιοχή, με προτίμηση στα βιολογικά προϊόντα. Για να ανταποκριθούν σε αυτή τη μεγάλη πρόκληση, πολλά καταλύματα έχουν εξοπλιστεί με δικούς τους κήπους ή σπαρτώνες όπου καλλιεργούνται οι πρώτες ύλες.
- ✓ διανομή στα δωμάτια των επισκεπτών σετ πετσετών και σεντονιών από βιολογικά και φυσικά υλικά;
- ✓ χρήση οικολογικών σαπουνιών και απορρυπαντικών;
- ✓ ενθάρρυνση του οικολογικά βιώσιμου τουρισμού με την παροχή στους επισκέπτες ποδηλάτων για να ταξιδεύουν στις διαδρομές της περιοχής χωρίς τη χρήση αυτοκινήτου;
- ✓ χρήση φυσικών και ανακυκλωμένων υλικών για την εσωτερική επίπλωση του καταλύματος και προτίμηση σε χρώματα με φυσικές και μη χημικές χρωστικές ουσίες.

Ακριβώς αυτό το τελευταίο σημείο μας επιτρέπει να εισάγουμε το θέμα της λεγόμενης βιο-αρχιτεκτονικής, η οποία συνίσταται στη χρήση επίπλων και χαλιών που δεν είναι επικαλυμμένα με συνθετικές κόλλες, όπως η φορμαλδεΰδη, οι οποίες είναι εξαιρετικά επιβλαβείς για την ανθρώπινη υγεία. Επομένως, είναι προτιμότερο να χρησιμοποιείται ξύλο για έπιπλα και επενδύσεις δαπέδων, ένα υλικό που μεταξύ άλλων έχει θερμομονωτική λειτουργία

2.4 ΒΡΑΒΕΥΣΕΙΣ

Υπάρχουν δύο διαφορετικές κατηγορίες σημάτων ποιότητας για τον αγροτουρισμό: μια πρώτη που αναφέρεται στην ποιότητα των υπηρεσιών φιλοξενίας και υποδοχής και μια άλλη που αφορά την ποιότητα των τροφίμων. Αυτό το διπλό χαρακτηριστικό δεν φαίνεται να λαμβάνεται δεόντως υπόψη στα σημερινά σήματα ποιότητας. Με άλλα λόγια, υπάρχει ένα κενό που πρέπει να καλυφθεί προκειμένου οι αγροτουριστικές επιχειρήσεις να γίνονται αντιληπτές από τους χρήστες για το σύνολο των ποιοτικών υπηρεσιών τους. Σύμφωνα με τους σημερινούς ερευνητές, φαίνεται ότι υπάρχει περιθώριο για το σχεδιασμό ενός προηγμένου εμπορικού σήματος για τον αγροτουρισμό. Για ένα τέτοιο νέο σήμα περιβαλλοντικής αριστείας, πρέπει να αλλάξει η τρέχουσα προσέγγιση στην αξιολόγηση της τουριστικής προσφοράς, μετατοπιζόμενη προς ένα ολοκληρωμένο όραμα που συναντά:

1. Μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που σχετίζεται με το σύνολο της προσφοράς του αγροτουρισμού, δηλαδή υπηρεσίες + τρόφιμα;
2. Μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που σχετίζεται επίσης με το τι περιλαμβάνει ο αγροτουρισμός, δηλαδή τουριστικές εγκαταστάσεις + γεωργική εκμετάλλευση.

Με άλλα λόγια, το σημείο 1 αναφέρεται στις υπηρεσίες που παρέχονται στους επισκέπτες, ενώ το σημείο 2 αναφέρεται στις συνιστώσες του αγροτουριστικού συστήματος που παράγουν αυτές τις υπηρεσίες. Πιο συγκεκριμένα, το σημείο 1 σηματοδοτεί ότι το νέο σύστημα ποιότητας θα πρέπει να αξιολογεί όχι μόνο τις επιδόσεις των υπηρεσιών διαμονής αλλά και την ποιότητα των τροφίμων που προέρχονται από τον ίδιο τον αγροτουρισμό και παρέχονται στους επισκέπτες. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ποιότητα των τροφίμων των προϊόντων, η περιβαλλοντική ποιότητα των υπηρεσιών και η περιβαλλοντική ποιότητα της τροφικής αλυσίδας.

Ακολουθεί κατάλογος χρήσιμων ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ για την πιστοποίηση της ποιότητας της δομής σας

Σήματα ποιότητας για αγροτουρισμό¹

- ✓ EU Ecolabel - Οικολογικό σήμα της ΕΕ για τουριστικά καταλύματα
- ✓ Σήμα AIAB για βιο-οικολογικές διακοπές σε αγροκτήματα (καταλύματα) (www.bioagriturismi.it)
- ✓ PDO, PGI, TSG, DOC Traceability regulations, EPD(food)
- ✓ Προσέγγιση LCA (γεωργικές δραστηριότητες)

Σήμα ποιότητας για τον αγροτουρισμό στην Ευρώπη

- ✓ EU Ecolabel - Οικολογικό σήμα της ΕΕ για τις τουριστικές εγκαταστάσεις και τα κάμπινγκ
- ✓ ECEAT Ευρωπαϊκό κέντρο για τον οικολογικό και γεωργικό τουρισμό (www.eceat.org)
- ✓ Urlaub auf dem Winzernhof (www.landtourismus.de)
- ✓ Urlaub auf dem Winzernhof (www.landtourismus.de)

¹ Is There a Need for More Effective Quality Awards for Agritourisms? World Applied Sciences Journal 10 (Special Issue of Tourism & Hospitality): 153-163, 2010 ISSN 1818-4952

✓ AIAB

Χαρακτηριστικά ορισμένων σχετικών εμπορικών σημάτων ποιότητας για τον τομέα των τροφίμων

- ✓ ΠΟΠ - Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης
- ✓ ΠΓΕ - Προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη
- ✓ ΔΟΚ - Ελεγχόμενη ονομασία προέλευσης

3. Παράδειγμα

AGRILEISURETIME – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ

Το αγρόκτημα είναι οικογενειακό και αποτελείται από 14 εκτάρια γεωργικής γης, που βρίσκεται μέσα στους καταπράσινους λόφους της Ουμβρίας με αμπελώνες, ελαιώνες, καλλιεργήσιμες

εκτάσεις, βοσκοτόπια και δάση. Όλοι στο αγρόκτημα φροντίζουν προσωπικά για αυτό την παραγωγή των προϊόντων και φροντίζουν να το κάνουν με βαθύ σεβασμό προς τη φύση και την ανθρώπινη υγεία. Η εκ νέου ανακάλυψη ότι "τίποτα δεν πάει χαμένο" στη γεωργική κουλτούρα οδήγησε στην αποκατάσταση ορισμένων καλλιεργειών. Αυτή του αραβοσίτου, για παράδειγμα, όπου ο σπόρος χρησιμοποιήθηκε ως τροφή για τα ζώα και ως αλεύρι για τους ανθρώπους, ο κόκκος ως θέρμανση στα τζάκια και τώρα στους λέβητες πολλαπλών καυσίμων και τα

φύλλα για να πλέκονται καλάθια.

Η ανακύκλωση των απορριμμάτων είναι ελάχιστη, δεν υπάρχουν πλαστικές σακούλες και με τα περισσεύματα φαγητού τρέφονται τα γουρούνια. Στο αγρόκτημα δημιουργούνται καταφύγια για τους χοίρους.

Ο σεβασμός προς το περιβάλλον και τη φύση τους οδήγησε στην κατασκευή μιας μονάδας φυτο-καθαρισμού των λυμάτων στο αγρόκτημα, ώστε να μπορούν να ανακτήσουν μέρος τους για άρδευση- το νερό της βροχής έχει συγκεντρωθεί σε μια λίμνη ανάκτησης για να αντιμετωπιστεί η έλλειψη νερού στην περιοχή.

Για την εξοικονόμηση ενέργειας, κατασκευάζεται ένα φωτοβολταϊκό σύστημα και ένα μίνι αιολικό εργοστάσιο για την παραγωγή ζεστού νερού με τη χρήση ηλιακών συλλεκτών. Η σπατάλη και η μη σπατάλη, ο σεβασμός προς την φύση, είναι τα κύρια διδάγματα των παλιών αυτών των περιοχών.

Εκτός από τα ζώα της φάρμας (κοτόπουλα, φραγκόκοτες, γαλοπούλες, πάπιες και κουνέλια), έχουν 7 πανέμορφα άλογα που ζουν ελεύθερα στον παράδεισο των paddock τους, 12 πρόβατα Suffolk, τον Totò και τη Lilli, 2 border collies που μετακινούν το κοπάδι.

Όσον αφορά την φιλοξενία επισκεπτών, η οικογένεια και όλο το προσωπικό δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στο σεβασμό του περιβάλλοντος, τηρώντας μερικές απλές συνήθειες, όπως η χρήση βιολογικών και φυσικών προϊόντων καθαρισμού, η χρήση ανακυκλωμένων επίπλων για την επίπλωση των δωματίων, η εκτύπωση σε ανακυκλωμένο χαρτί όπου είναι απαραίτητο (διαφημιστικά, μενού κ.λπ.). Κατά την άφιξη, στους επισκέπτες δίνεται ένα σύνολο κανόνων που θα τους βοηθήσουν να σεβαστούν τη φύση και τα ζώα που ζουν στο αγρόκτημα και να απολαύσουν την εμπειρία στο 100%.

4. Οφέλη και δυνητικός αντίκτυπος

Τα οφέλη και ο αντίκτυπος που μπορεί να έχετε από την εφαρμογή της κατευθυντήριας γραμμής είναι:

Για τον καθοδηγητή	Για τον καθοδηγούμενο
✓ Να μπορούν να εντοπίζονται εύκολα οι επιχειρήσεις αγροτουρισμού που προσφέρουν ποιοτική εμπειρία και διαμονή και δραστηριοποιούνται με γνώμονα την προστασία του περιβάλλοντος.	✓ Να μπορείτε να αποκτήσετε ποιότητα..
✓ Εύκολη πρόσβαση σε χρήσιμες πληροφορίες για να μπορεί μια επιχείρηση να χαρακτηριστεί ως ποιοτική και βιώσιμη.	✓ Να δίνει αξία σε ένα πιάτο, σε μια υπηρεσία, στη γνήσια και ειλικρινή φιλοξενία που προσφέρει στους επισκέπτες του.
✓ Να διαβάσουν για τον τουρισμό και την αειφορία, να μιλήσουν για τις δικές τους εμπειρίες και να μάθουν για τις εμπειρίες άλλων.	✓ Να έχουν στη διάθεσή τους εργαλεία για τη διαρκή και βιώσιμη προώθηση της ποιότητας
	✓ Να προβάλλει την περιοχή του κάνοντας γνωστούς τους τουριστικούς της πόρους.